

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201100623-/KOR

Dato
07.06.2011

Spm. nr. 1477 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Trældal - Er tilskuddsordningene til landbruket, BU-midler og SMIL, de eneste som er administrert av SLF

Representanten Torgeir Trældal har stilt følgende spørsmål:

Statsråden redegjorde i spørsmål 1293 om tilskuddsordningene BU-midlene og SMIL-midler. Kan statsråden garantere at disse er de eneste tilskuddsordningene til landbruket utenom tilskuddsordningene som er administrert av Statens landbruksforvaltning?

Gjennom Stortingets behandling og vedtak er det etablert en rekke tilskuddsordninger for å nå målene i landbrukspolitikken. Dette omfatter tiltak i landbruket, i industrien og når det gjelder ulike former for infrastruktur eller fellestiltak, samt for forskning og utvikling.

Ordningene representanten Trældal omtaler i sitt spørsmål, utgjør hovedtyngden av de økonomiske virkemidlene på området, men omfatter ikke alle ordninger. Jeg vil under redegjøre kort for hvilke økonomiske virkemidler som eksisterer. For en samlet oversikt vil jeg for øvrig vise til:

- Prop. 126S (2010-2011), om jordbruksoppgjøret 2011, s 90, s126 - 130.
- Prop. 84S (2010-2011), om reindrifftsoppgjøret 2011
- Prop. 1S (2010-2011) Landbruks- og matdepartementet

Grovt sett kan man dele de økonomiske virkemidlene i tre:

- Direkte tilskudd til produsent

- Investerings-, utviklings- og tilretteleggingsmidler
- Avgiftsfinansierte ordninger

Direkte tilskudd til produsent

Hovedtyngden av de tilskudd som utbetales direkte til bonden, forvaltes av Statens landbruksforvaltning (SLF) og utbetales direkte. De ulike pristilskuddene utbetales fra SLF og via varemottaker. Tilskudd til såkalt råvareprisutjevning for særlig konkurranseutsatt industri (RÅK-industri) utbetales fra SLF.

I tillegg til de generelle tilskuddene, er det etablert tilskuddsordninger over regionale miljøprogram (RMP). Dette er midler SLF forvalter via Fylkesmannen. Tilskuddene over RMP er også direkte tilskudd til produsent, men er differensiert mellom fylker i henhold til RMP og er tilpasset miljøutfordringene i den enkelte region.

Investerings-, utvikling og tilretteleggingsmidler

Midler til investering, utvikling og tilrettelegging behandles etter søknad, og vedtak om disponering er å anse som enkeltvedtak.

Som redegjort for i brev av 02.05.11, forvalter Innovasjon Norge (IN) hovedtyngden av disse virkemidlene gjennom bygdeutviklingsmidlene (BU-midlene), mens fylkesmannen har ansvar for forvaltningen av en mindre sum tilretteleggingsmidler. BU-midlene bevilges over landbrukets utviklingsfond (LUF).

SLF forvalter om lag 40 mill kroner til utviklingsprosjekter til økologisk matproduksjon og -forbruk. Midlene brukes til prosjekter i hele verdikjeden, og skal bidra til å nå regjeringens målsettinger på dette området. SLF forvalter dessuten SMIL-midlene via fylkesmannen og kommunene. SMIL-midlene utbetales etter søknad. Kommunen behandler søknadene i tråd med sine strategier på området.

Til helse- og utviklingstiltak for sau og geit er det på LUF for 2011 satt av 20 mill kroner. Midlene går til saneringsprosjekt av enkelte sjukdommer hos geit, og til utvikling av bedre beitebruk og redusert tap av dyr på utmarksbeite. På LUF er det også satt av midler for sanering av sjukdom hos sau. Midlene utbetales fra SLF til de enkelte prosjekter. SLF forvalter også 87,27 mill. kroner til Tilskudd til dyreavl mm. Midlene fordeles på følgende formål: Tilskudd til nedskrivning av kostnader ved veterinærreiser (44 mill. kroner), tilskudd til utjevning av seminkostnader på storfe og svin (30 mill. kroner), og driftstilskudd til avlsorganisasjoner (13,27 mill. kroner).

KSL Matmerk har ansvaret for å forvalte de offentlige merkeordningene Nyt Norge og Beskyttede betegnelser og det private merket Spesialitet. Ansvaret omfatter blant annet profilering og synliggjøring av konkurransefortrinn og opprinnelse ovenfor forbruker og marked, samt til økt markedsadgang for norske matspesialiteter. KSL Matmerk forvalter også midler som anvendes til generisk markedsføring av økologisk mat. KSL Matmerk har videre ansvaret for kompetanseutviklingsprogrammet i jordbruket (KIL).

KIL skal bidra til kompetanseutvikling for yrkesutøvere innen primærlandbruket eller tilleggesnæringer til primærlandbruket, gjennom utvikling av nye kompetansegivende tilbud eller til videreføring og/eller videreutvikling av eksisterende kompetansegivende tiltak.

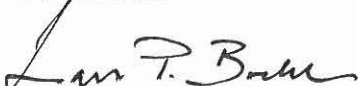
Landbruks- og matdepartementet har også ansvaret for tamreindrift. Økonomiske virkemidler i reindriften bevilges over reindriftsavtalen. Ordinære tilskudd til reieneierne utbetales av Reindriftsforvaltningen, etter tilsvarende modell som for SLFs forvaltning. Over reindriftsavtalen bevilges årlig også om lag 30 mill. kroner til Reindriften utviklingsfond (RUF). Midlene anvendes til ulike utviklingstiltak innenfor reindriften. RUF forvaltes av et eget styre. Innenfor RUF er det avsatt midler til verdiskapingsprogrammet for rein. Dette programmet forvaltes av Innovasjon Norge.

Avgiftsfinansierte ordninger

Omsetningsavgiften er en avgift som legges på produsenter som selger melk, kjøtt, egg, korn og oljefrø. Avgiften går inn i fond for omsetningsavgiftene og blir brukt til å finansiere markedsreguleringen (dvs. avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet). Landbruks- og matdepartementet fastsetter satser for omsetningsavgiften. Omsetningsrådet, som er et offentlig organ med frittstående stilling, har ansvaret for forvaltning av midlene. SLF har sekretariatsansvaret for Omsetningsrådet.

Forskningsavgiften er en avgift som legges på landbruksprodukter (både norske og importerte) som brukes i produksjon av næringsmidler. Avgiften betales av den som mottar et landbruksprodukt for videre foredling. Statens landbruksforvaltning krever inn forskningsavgiften på norskproduserte produkter. Avgiften utgjør 0,35 prosent av råvareverdien og kan omregnes til en øresats. Tollvesenet står for innkreving av forskningsavgift på importerte produkter. Fondets midler skal anvendes til forskning knyttet til landbruksprodukter som nyttes til ervervsmessig bearbeiding eller framstilling av nærings- og nytelsesmidler. Midlene forvaltes av et eget styre, og SLF har sekretariatsansvaret.

Med hilsen

Lars Peder Brekk